

У жовтні 2022 року споживча інфляція в річному вимірі пришвидшилася до 26.6% (із 24.6% у вересні). У місячному вимірі ціни зросли на 2.5%. Про це свідчать дані, опубліковані Державною службою статистики України. Основною причиною прискорення інфляції залишаються прямі наслідки повномасштабної війни росії проти України. Серед них: порушення виробництва та ланцюгів постачання, зростання виробничих витрат бізнесу, ситуативне збільшення попиту на окремі товари та послуги, а також зниження пропозиції товарів. Впливали на ціни й непрямі наслідки війни: курсові ефекти та погіршення очікувань населення та бізнесу. Фактичні темпи зростання цін відповідали траєкторії базового прогнозу Національного банку, опублікованого в [Інфляційному звіті](#) за жовтень 2022 року.

Базова інфляція

Базова інфляція в річному вимірі очікувано пришвидшилася до 21.5% з 20.4% у вересні.

Зростання цін на оброблені продовольчі товари прискорилося до 27.2% р/р. Швидше дорожчали м'ясні продукти, кондитерські вироби, безалкогольні напої та соуси внаслідок збільшення виробничих витрат бізнесу через вищу вартість сировини, енергії та логістики. Пришвидшилося зростання цін на сухофрукти, рибні продукти, оливкову та соняшникову олії і похідні останньої (майонези, маргарин) на тлі подальшого перенесення на ціни зміни курсу гривні. З огляду на суттєве розширення експорту молочної продукції з України збільшилася вартість масла та сирів на внутрішньому ринку.

Ціни на непродовольчі товари також зростали вищими темпами (на 19.9% р/р) під впливом вичерпання запасів імпортової продукції (закуплених за нижчим курсом), ефектів перенесення скоригованого курсу гривні та погіршення очікувань. Зокрема, пришвидшилося подорожчання одягу та взуття, товарів для дому (посуду, меблів, домашнього текстилю, побутової техніки та хімії), електроніки, авто, товарів особистого догляду і товарів для ремонту. З огляду на підвищений попит, посилений обстрілами енергетичних об'єктів, зросла вартість обігрівачів, плит та інших товарів, пов'язаних із резервним живленням і забезпеченням тепла.

Темпи зростання вартості послуг не змінилися (15.7% р/р). З одного боку, повільніше дорожчали телекомунікаційні послуги, послуги зі страхування автомобілів, а також послуги манікюру, кінотеатрів, з управління багатоквартирними будинками та установлення металопластикових вікон. З іншого боку, на тлі вищого попиту швидше зростала вартість медицини, послуг хімічного чищення, ремонту, готелів і ресторанів.

Зміна цін на сирі продукти харчування

Стрімко пришвидшилося зростання цін на сирі продукти харчування (до 47.1% р/р). Найвагомійший внесок у таку динаміку мало суттєве подорожчання яєць. Це пояснюється знищенням птахофабрик, зростанням виробничих витрат і порушенням технологічних ланцюгів виробництва яєць на початку війни, поточними

проблемами з енергопостачанням, а також зменшенням поголів'я курей на вирощуванні в домогосподарствах, у тому числі через міграцію населення. Вищими темпами зростали ціни на фрукти, насамперед імпортні, через курсові ефекти, ускладнену логістику та збільшення їх вартості на світових ринках. Швидше дорожчала й свинина з огляду на обмежену пропозицію живця свиней та перебої з електропостачанням. Унаслідок підвищення вартості енергоносіїв та повільніших порівняно з минулим роком темпів збору цукрового буряку прискорилося зростання цін на цукор. Натомість зростання вартості борошна, гречки та інших круп сповільнилося під впливом кращих, ніж очікувалося, урожаїв. Сповільнилося й подорожчання овочів, насамперед борщового набору, завдяки розширенню пропозиції з центральних та північних областей.

Зміна адміністративно регульованих цін

Зростання адміністративно регульованих цін залишилося на рівні попереднього місяця (14.6% р/р). Мораторій на підвищення тарифів на природний газ та теплову енергію для населення й надалі стримував адміністративну інфляцію. Темпи зростання цін на тютюнові вироби також не змінилися порівняно з попереднім місяцем унаслідок посилення конкуренції з боку нелегальної продукції. Крім того, сповільнювалося зростання вартості транспортних послуг з огляду на стабілізацію цін на пальне. Водночас ще більше дорожчали алкогольні напої на тлі зростання виробничих витрат (на енергію, сировину й тару). Зросла також вартість дров через збільшення попиту на альтернативні види палива унаслідок обстрілів енергетичної інфраструктури.

Зміна цін на пальне

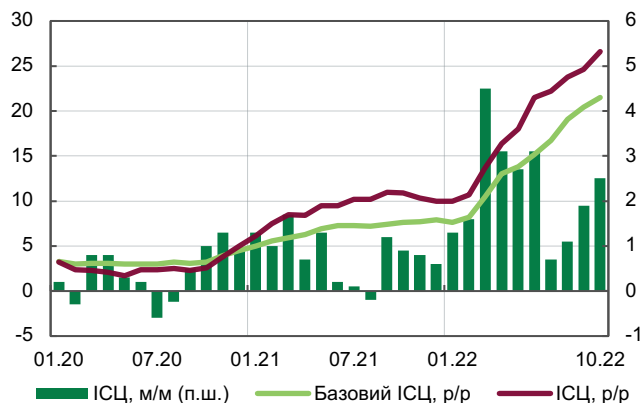
Темпи зростання цін на пальне знизилися (до 61.9% р/р). Це пояснюється сповільненням подорожчання нафти в річному вимірі, а також налагодженням поставок через кордони з європейськими країнами.

Промислова інфляція

У період дії воєнного стану, а також протягом трьох місяців після його завершення органи державної статистики призупиняють оприлюднення індексу цін виробників.

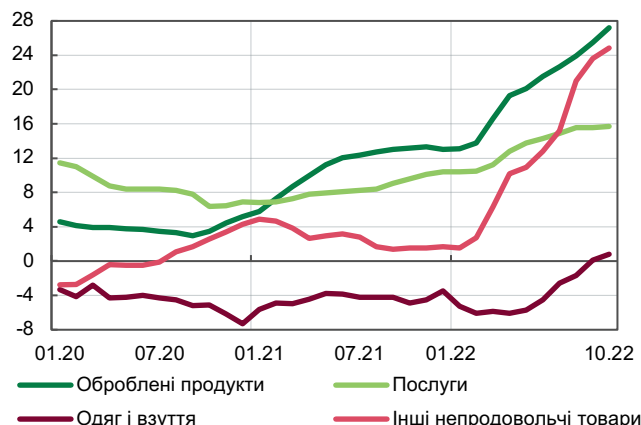
У жовтні 2022 року споживча інфляція пришвидшилася до 26.6% р/р. Наслідки повномасштабної війни росії проти України, як і раніше, визначали посилення інфляційного тиску. Впливали на ціни й курсові ефекти та погіршення очікувань населення та бізнесу. Ці чинники також посилювали фундаментальний інфляційний тиск

Графік 1. Індекси споживчих цін, %

Джерело: ДССУ.

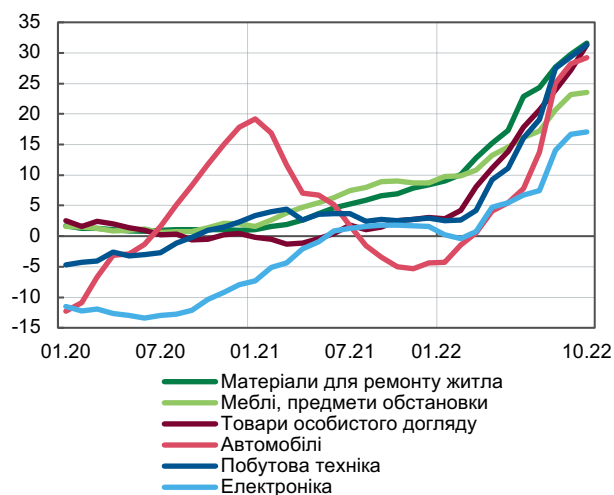
Графік 2. Основні компоненти базового ІЦЦ, % р/р

Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

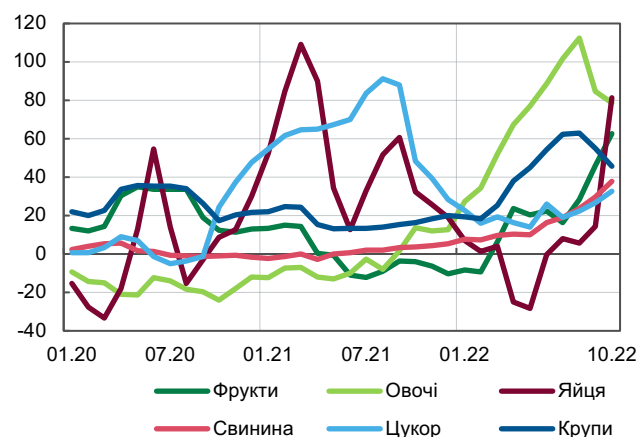
Курсові ефекти та погіршення очікувань передусім позначилися на пришвидшенні подорожчання непродовольчих товарів та імпортих продовольчих товарів. Збільшення виробничих витрат бізнесу через вищу вартість сировини, енергії та логістики, втрату активів, порушення технологічних процесів зумовлювали подорожчання харчових продуктів, зокрема яєць. Натомість розширення пропозиції сприяло сповільненню зростання цін на овочі борщового набору та крупи

Графік 3. Ціни на окремі непродовольчі товари, % р/р

Джерело: ДССУ.

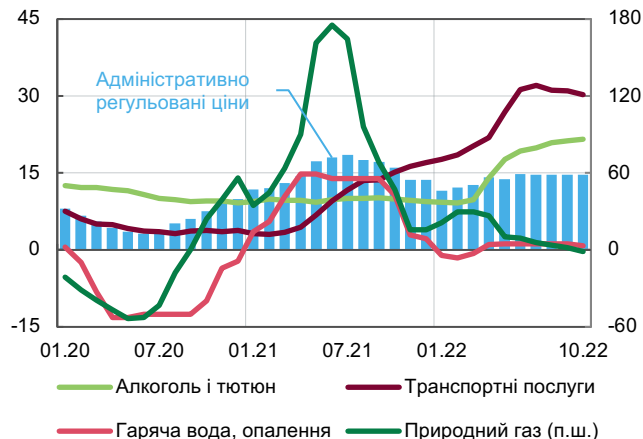
Графік 4. Ціни на окремі сирі продукти, % р/р

Джерело: ДССУ.

Фіксація тарифів на окремі послуги ЖКГ стримувала адміністративну інфляцію. Темпи зростання цін на тютюнові вироби не змінилися через конкуренцію з боку нелегальної продукції. Натомість під впливом зростання витрат швидше дорожчав алкоголь

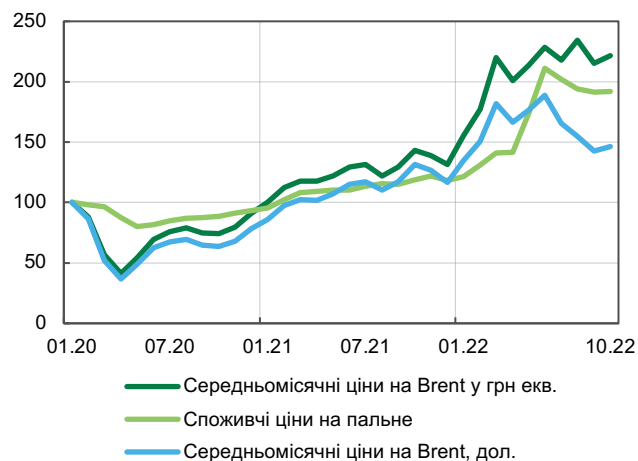
Графік 5. Компоненти адміністративно регульованих цін, % р/р

Джерело: ДССУ.

Споживчі ціни на пальне стабілізувалися під впливом сповільнення подорожчання нафти, а також налагодження поставок через кордони з європейськими країнами

Графік 6. Індекси цін на пальне, 01.2020 = 100

Джерело: ДССУ, Refinitiv Datastream, розрахунки НБУ.

Таблиця 1. Зміна цінових індексів ІСЦ

	Частка в ІСЦ для 2022 року, %				% р/р			Жовтень 2022 року, % м/м
		2020 рік	2021 рік	08	2022 рік			
					09	10		
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)								
Індекс споживчих цін	100.0	5.0	10.0	23.8	24.6	26.6	2.5	
Базова інфляція	56.4	4.5	7.9	19.1	20.4	21.5	1.9	
Небазова інфляція*	43.6	5.9	13.5	29.7	29.6	32.2	3.0	
сирі продукти	20.9	4.1	11.8	40.8	40.9	47.1	5.4	
адміністративно регульовані тарифи та ціни	20.0	9.9	13.6	14.7	14.7	14.6	0.6	
пальне	2.8	-10.5	26.5	68.1	66.2	61.9	0.2	
Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)								
Продукти харчування та безалкогольні напої	43.6	4.9	12.7	30.7	31.7	35.7	4.2	
Алкогольні напої, тютюнові вироби	8.2	9.2	9.4	20.9	21.2	21.6	0.9	
Одяг і взуття	5.0	-7.3	-3.6	-1.6	0.1	0.8	1.9	
Житло, вода, е/е, газ та інші види палива, у т. ч.:	8.4	13.6	9.8	3.9	4.3	5.5	0.3	
послуги з управління багатоквартирними будинками	0.3	2.7	6.7	6.8	6.2	4.4	0.0	
водопостачання	0.2	18.5	11.8	12.0	12.0	12.0	0.0	
гаряча вода	0.3	-1.5	3.0	4.0	4.0	1.6	-1.1	
природний газ	2.3	56.3	15.5	3.7	1.9	-1.3	0.0	
центральне опалення	1.4	-2.4	1.7	0.6	0.6	0.6	0.0	
електроенергія	1.6	0.0	26.5	-7.4	-7.4	0.0	0.0	
Транспорт	9.3	2.7	11.1	40.4	41.1	40.7	0.8	
Зв'язок	3.0	4.1	7.5	14.0	13.7	11.8	0.0	
Освіта	1.4	13.9	17.0	16.2	9.9	10.0	0.2	

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ. Сума внесків компонентів ІСЦ може відхилитися від загального ІСЦ у результаті застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

Список скорочень:

ІСЦ	індекс споживчих цін	м/м	у місячному вимірі
ДССУ	Державна служба статистики України	р/р	у річному вимірі
НБУ	Національний банк України	п. ш.	права шкала
ЖКГ	Житлово-комунальне господарство		